

Så skapades Malmös vattenväg

MALMÖ. Kanalen; ibland brun, ibland grön. I stunder av poetiskt sinnelag och fantasirikedom för en sekund blåaktig.

Hur kom den till? När?

I aktern på kanaljollen sitter Eber Ohlsson. Han har tidigare skrivit om kanalen och är en passionerad vattenälskare. Hans favoritobjekt är vattentorn.

- Jo, de första trevande spadtagen ägde rum på 1500-talet. För att bättre försvara staden grävde man en vattengrav inåt land, berättar han medan vi mödosamt kastar loss.

Vallgraven gick då från Drott-

ningtorget bort till norra delen av Gustav Adolfs torg och ut mot vattnet.

Åt väster slutade Malmö vid

Norra Vallgatan. Där kanalen går var det sandstrand.

Det var kanalstumpen borta vid hoddorna också. Vi är kvar där, har inte kommit längre än 75 meter från startpunkten. Det

är svårt att lyssna, anteckna och ro på samma gång, och att ro och berätta resulterar i en osäker färd och avhugna meningar.

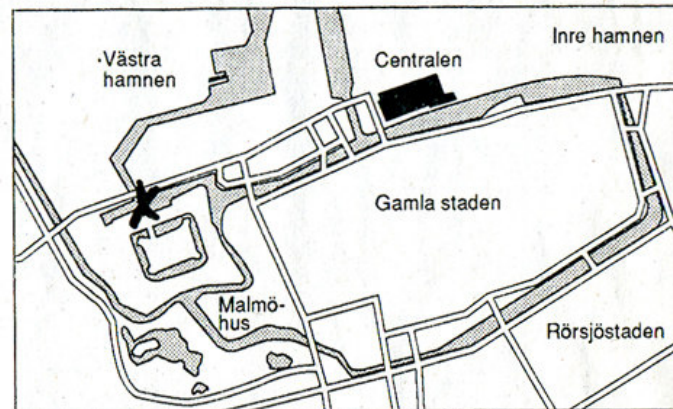
Därför lägger vi till vid bryggan igen och koncentrerar oss på historien.

- Under 1700-talet påbörjades bygget av en ytterhamn, från där Hamnbron ligger i dag och en bit västerut, säger Eber Ohlsson.

Fylldes igen

Närmast staden lämnade man en vattenremsa. En bit av den nuvarande kanalen hade kommit till.

1804 upphörde Malmö att vara en befäst stad. Därmed fylldes den ursprungliga kana-

len inåt land igen. Där byggdes hus.

- Men de var tvungna att gräva en ny kanal. Området vid

Rörjöstaden behövde dränering, eftersom där var våtmark.

Att Eber Ohlsson är engagerad i det blöta såväl som i Malmöhistoria märks. Hela tiden gör han avstickare till andra vattendrag och andra händelser. Plötsligt återvänder han till kanalen. Nu handlar det om avloppshantering:

- Befolkningsmängden växte under 1800-talet och kanalen blev en sanitär olägenhet som spred sjukdomar och luktade illa.

- Avloppsledningarna från staden ledde direkt ut i kanalen, förklarar han.

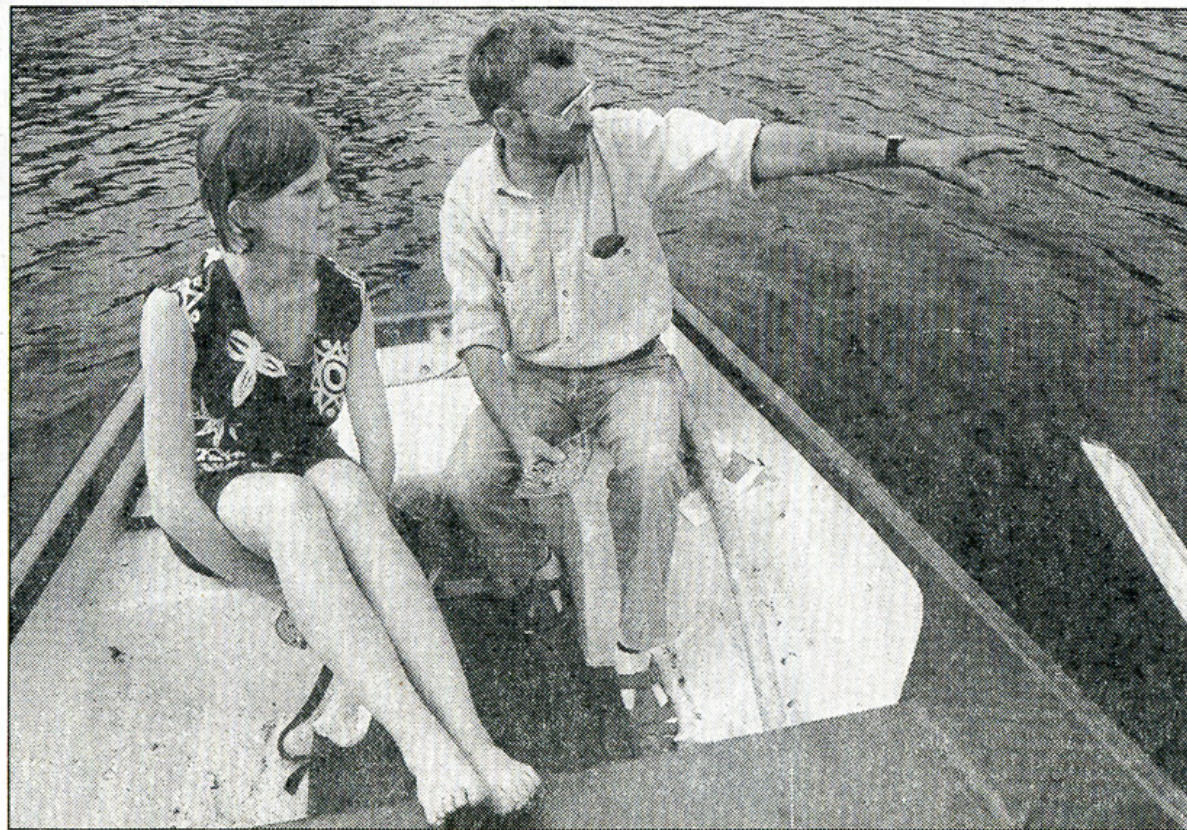
Därför byggde man en sluss. Man försökte öka vattenomsättningen och på så sätt bli kvitt dofterna. Till slut byggdes en pumpstation som släppte ut skiten i havet i stället.

Sista biten

1856 kom tåget till Malmö. Man fyllde ut strandbotten, eftersom det var långgrunt gick det lätt. En springa lämnades mellan fastmarken och spårområdet. Därmed var kanalen i princip komplett.

En knapp meter från ekan gör bortskämda änder lovar i hopp om smulor. De ryggar tillbaka när vi för andra gången lossar båten och ger oss ut på vattnet.

CHRISTINA VALLGREN

Vattenälskande Eber Ohlsson befriades för en eftermiddag från det nystartade vattenverket och tvingades i stället avslöja kanalens hemligheter.

FOTO: STAFFAN LARSSON